



یاک-۱۳۰ علاوه بر حوزه آموزشی برای مأموریت‌های رزمی مانند پشتیبانی نزدیک هوایی CAS قابلیت‌های خوبی دارد و می‌تواند تسلیحات مختلفی را حمل کند و قاعدتاً برای نصب سلاح‌های بومی همچون بمب‌ها و موشک‌های هوا به سطح مناسب است

سربازان جدید آسمان ایران

محمد مهدی یزدی
نویسنده



ورود هواپیماهای آموزشی رزمی یاک-۱۳۰ به کشورمان بار دیگر نگاه‌ها را به حوزه هوایی کشور معطوف کرد و برخی آن را پیش‌زمینه ورود جنگنده‌های نسل جدید سوخو-۳۵ دانستند اما در صورت صحت این گزاره باز هم نمی‌توان مأموریت یاک



هواپیماهای یاک-۱۳۰ برای آموزش خلبانانی که قرار است با جنگنده‌های نسل جدید نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران پرواز کنند، استفاده خواهد شد و قابلیت شبیه‌سازی مشخصات آموزشی جنگنده‌های مختلف از جمله نسل ++۴ و نسل پنجم را داراست. الحاق هواپیماهای یاک-۱۳۰ به نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، در راستای قراردادهای تسلیحاتی کشورمان با فدراسیون روسیه است

جنگ‌ها و درگیری‌ها در طول تاریخ دستخوش تغییرات بسیار زیادی شده است، از نوع تسلیحات گرفته تا سرعت و دقت و مؤلفه‌های دیگر. اما در همه نزارها طرفی که از قدرت هوایی بهتری برخوردار بوده توانسته تأثیر بیشتری در جنگ داشته باشد. لذا در اینکه قدرت هوایی چه میزان اهمیتی در دفاع از منافع هر کشوری در درگیری‌ها دارد بر کسی پوشیده نیست، هرچند که در حوزه‌های دیگر نیز تسلیحات به روز و کارآمد نقش خود را در پیشبرد اهداف دفاعی نظامی هر کشور ایفا می‌کنند.

با این حال در حوزه رزم هوایی نیز برخی از کارشناسان نظامی معتقد به عبور از دوره جنگنده‌ها و ورود نبردها به عرصه موشک‌ها و پرنده‌های هدایت‌پذیر از دور (پهپادها) هستند اما به نظر نگارنده هنوز پهپاد و موشک نتوانسته کاملاً جایگزین جنگنده شود و هر کدام در جایگاه خود مورد نیاز نیروهای مسلح هر کشوری است.

بر همین اساس است که در تمام دنیا بالاترین تکنولوژی روز و تسلیحات نوین در طراحی و تولید جنگنده‌ها به کار می‌رود و یک جنگ افزار ویژه و گرانقیمت در سبد محصولات دفاعی هر کشور به شمار می‌رود.

در کشور ما نیز جنگنده‌ها نقش تأثیرگذاری در دفاع مقدس و حراست از آسمان و مرزهای میهن‌مان ایفا کرده‌اند که اگر این امر صورت نمی‌گرفت شاید روند جنگ تحمیلی به گونه‌ای دیگر طی

هوایی ارتش ملحق شود. انتشار این تصاویر و خبر ورود یاک به ایران سبب شد تا ارتش نیز طی بیانیه‌ای موضوع را تأیید و اعلام کند که «تعدادی هواپیمای آموزشی یاک-۱۳۰ در راستای ارتقای توان آموزشی و رزمی نیروی هوایی ارتش وارد کشور و به پایگاه هوایی شهید بابایی اصفهان ملحق شدند.

هواپیماهای یاک-۱۳۰ برای آموزش خلبانانی که قرار است با جنگنده‌های نسل جدید نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران پرواز کنند، استفاده خواهد شد و قابلیت شبیه‌سازی مشخصات آموزشی جنگنده‌های مختلف از جمله نسل ++۴ و نسل پنجم را داراست.

الحاق هواپیماهای یاک-۱۳۰ به نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، در راستای قراردادهای تسلیحاتی کشورمان با فدراسیون روسیه است.

هرچند نفس ورود جنگنده‌های یاک به خودی خود در بحث آموزش خلبانی و رزم نزدیک توان مضاعفی برای نیروی هوایی کشور به حساب می‌آید اما برخی کارشناسان ورود یاک-۱۳۰ را پیش‌زمینه ورود جنگنده‌های سوخو-۳۵ می‌دانند. دلایلشان هم تا حدودی این است که سوخو SU-۳۵ (سوپرفلنکر) یک جنگنده بمب‌افکن و چند منظوره و تک کابین است و چه بسا خرید جنگنده‌های یاک-۱۳۰ برای رفع نیاز آموزش خلبانان سوخو صورت گرفته است.

اولین مقام رسمی که پس از الحاق جنگنده‌های یاک به نیروی هوایی ارتش در این باره سخن گفت، سردار سیدمهدی فرحی جانشین وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح کشورمان بود که گفت پیشرفت‌های هوایی جمهوری اسلامی ایران نقش مهمی در ورود این هواپیماها به کشور داشت؛ چرا که دانش و فناوری ساخت هواپیماهای آموزش پیشرفته خلبانی در کشور بومی شده است و در واقع در اختیار گذاشتن این هواپیماها

رابطه مستقیمی با سطح پیشرفت‌های صنعت هوایی جمهوری اسلامی ایران دارد.

جانشین وزیر دفاع همچنین تأکید کرد که این جنگنده با اولویت آموزشی و مأموریت ثانویه رزمی به کارگیری می‌شود و البته تمام تمهیدات مورد نیاز خلبانان کشور در جت آموزش پیشرفته یاسین به کار گرفته شده و هواپیمای یاک-۱۳۰ می‌تواند کامل کننده حلقه آموزشی خلبانان کشور قلمداد شود.

جنگنده یاکوولف یاک-۱۳۰ (Yakovlev Yak-۱۳۰) توسط شرکت یاکوولف کشور روسیه طراحی و تولید شده و وظیفه اصلی آن آموزشی و در مرحله بعد حوزه رزمی و عملیاتی است.

این جنگنده آموزشی از سال ۲۰۱۰ به ناوگان هوایی ارتش روسیه پیوسته و مدل‌های متنوعی از آن همچون جنگنده سبک رزمی برای جایگزینی SU-۲۵، جنگنده شکاری بمب افکن سبک، جنگنده شناسایی و جنگ الکترونیک و نسخه ۴ نفره برای پروازهای VIP طراحی شده ولی در نهایت همان نمونه اصلی آموزشی رزمی Yak-۱۳۰ به ارتش روسیه الحاق می‌شود.

این هواپیمای آموزشی رزمی دو سرنشین و ۱۱،۴ متر طول، ۹،۸ متر عرض بال و ۴،۷ متر از زمین ارتفاع دارد. وزن خالی آن ۱۰ هزار پوند و حداکثر وزن پروازی یاک ۲۲۶۰۰ پوند است و سامانه کمک ناوبری آن مبتنی بر GPS و GLONASS فعالیت می‌کند.

تولید هر فروند از این جنگنده آموزشی رزمی حدود ۱۵ میلیون دلار هزینه دارد. موتورهای این هواپیما قدرتی برای پرواز با مانورپذیری بالا به آن می‌دهد، یاک از دو پیشران توربوفن AL-۲۲۲-۲۵ نیرو گرفته و می‌تواند به وسیله آنها به ۱۲ هزار پوند نیرو و سقف پروازی ۴۱ هزار پا، حداکثر سرعت ۱۰۶۰ کیلومتر بر ساعت و برد انتقالی ۲۱۰۰ کیلومتر و برد رزمی

۵۵۵ کیلومتر با آرایش تسلیحاتی دست یابد.

طراحی ظاهری ورودی موتور یاک به گونه‌ای است که اجازه ورود اشیای خارجی به درون آن حین پرواز را نمی‌دهد و در حین عملیات و درگیری نیز با بهره‌گیری از سامانه Chaff / Flare و صندلی‌پران‌های ایگرس K-۳۶L در سرعت ارتفاع صفر امنیت خلبانان خود را تأمین می‌کند.

یاک-۱۳۰ علاوه بر حوزه آموزشی برای مأموریت‌های رزمی مانند پشتیبانی نزدیک هوایی CAS قابلیت‌های خوبی دارد و می‌تواند تسلیحات مختلفی را حمل کند و قاعدتاً برای نصب سلاح‌های بومی همچون بمب‌ها و موشک‌های هوا به سطح مناسب است.

جنگنده یاک-۱۳۰ در زیر بدنه و بال و سر بال می‌تواند در ۹ محل حدود ۶۶۰۰ پوند انواع سلاح و موشک از جمله شامل راکت‌های هواپرتاب S-۸ و S-۲۵، بمب‌های خانواده فاب شامل مدل‌های ۵۰۰ پوندی سقوط آزاد و هدایت شونده، موشک هوا به هوا هدایت حرارتی R-۷۲۳ آرچر، پاد مسلسل ۳۰ م، غلاف شناسایی و جنگ الکترونیک و موشک هوا به سطح K۱۱-۲۹، ضدکشتی را با خود حمل کند.

این جنگنده برای اینکه برد عملیاتی و پروازی خود را بالا ببرد نیز می‌تواند مخازن سوخت خارجی را در زیر بدنه و بال‌ها نصب کند.

طراحی بدنه هواپیما یاک و آلیاژی که در آن به کار رفته به گونه‌ای است که در بازه ۸+ تا ۳- شتاب گرانش را تحمل کند و از ترمز هوایی و ارا به فرود توانمند بهره می‌گیرد.

کابین این جنگنده آموزشی از نشانگرهای تماماً دیجیتالی (MFD) بهره می‌برد و باتوجه به مأموریت آموزش خلبانی این جنگنده کانونی آن به نحوی طراحی و

